Medikamentu pieejamība

Dace Ķikute
Zāļu valsts aģentūras direktora vietniece
29.06.2011.

Ko nozīmē Latvijā reģistrētas zāles?

- Zāles, kuras ir iekļautas Latvijas Zāļu reģistrā un ir atzītas par drošām, efektīvām
- Zāles, kuras tiek ražotas speciāli Latvijas tirgum:
  - ar marķējumu latviešu valodā
  - ar pievienotu lietošanas instrukciju latviešu valodā

Reģistrācijas likumīgais pamats

Iesnieguma veids	Direktīvas pants
Pilns iesniegums	Art. 8(3)
Bibliogrāfiskais	Art. 10a
Ģenēriskais Jauktais	Art. 10(1) Art. 10(3)
Līdzīgas bioloģiskas izcelsmes zāles	Art. 10(4)
Fiksētā kombinācija	Art. 10b
Iesniegums ar piekrišanu	Art. 10c
Homeopātiskas zāles	Art.14, 16
Augu izcelsmes zāles	Art.16a

Ģenēriskas zāles

Ģenēriskām zālēm:

- kvantitatīvais un kvalitatīvais aktīvās vielas sastāvs identisks ar atsauces zālēm,
- tāda pati zāļu forma un stiprums (koncentrācija), kā atsauces zālēm,
- attiecīgajos biopieejamības pētījumos ir pierādīta bioekvivalence ar atsauces zālēm.

Zāļu reģistrācijas procedūras

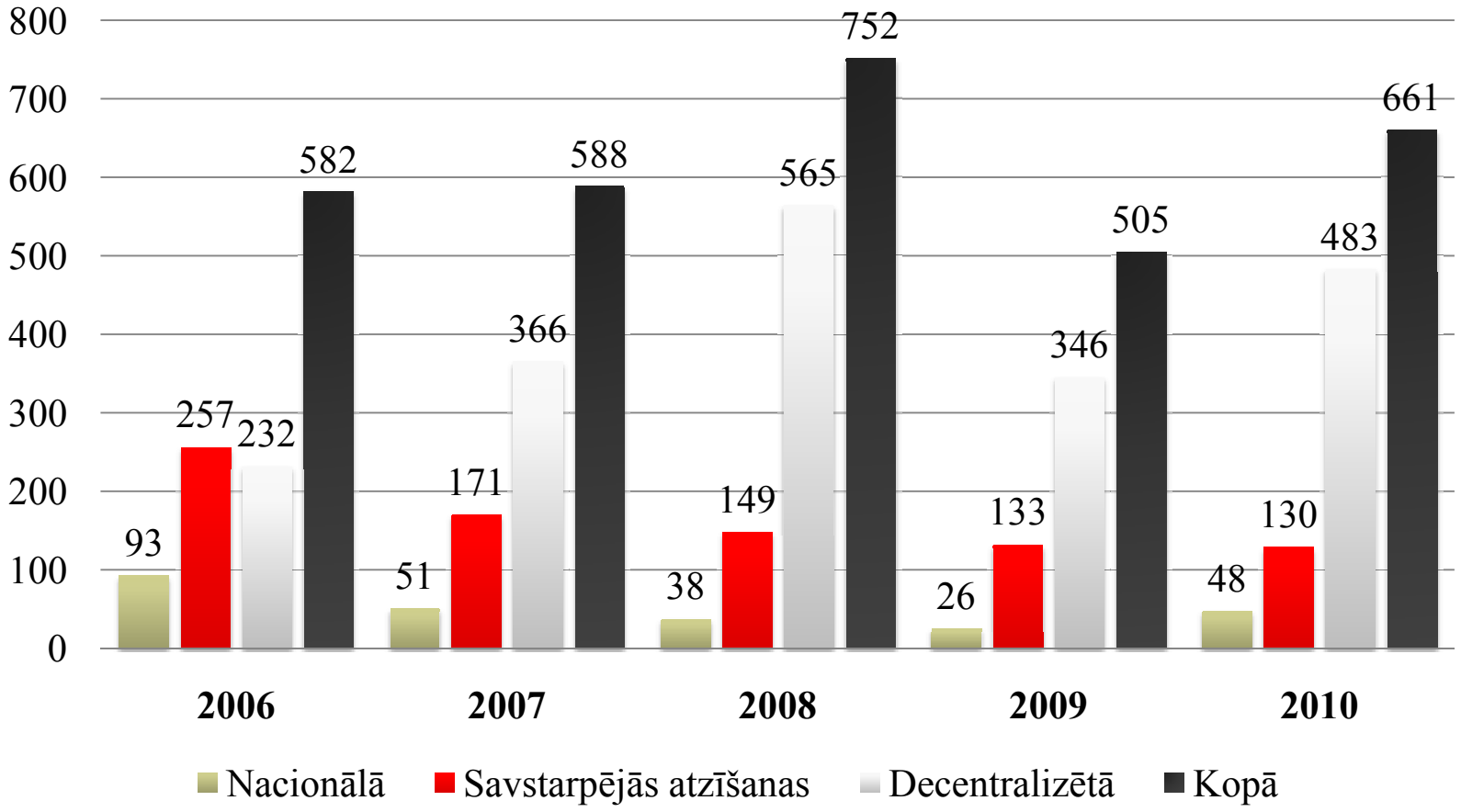

Sadalījums pēc likumīgā pamata (2010. gads)

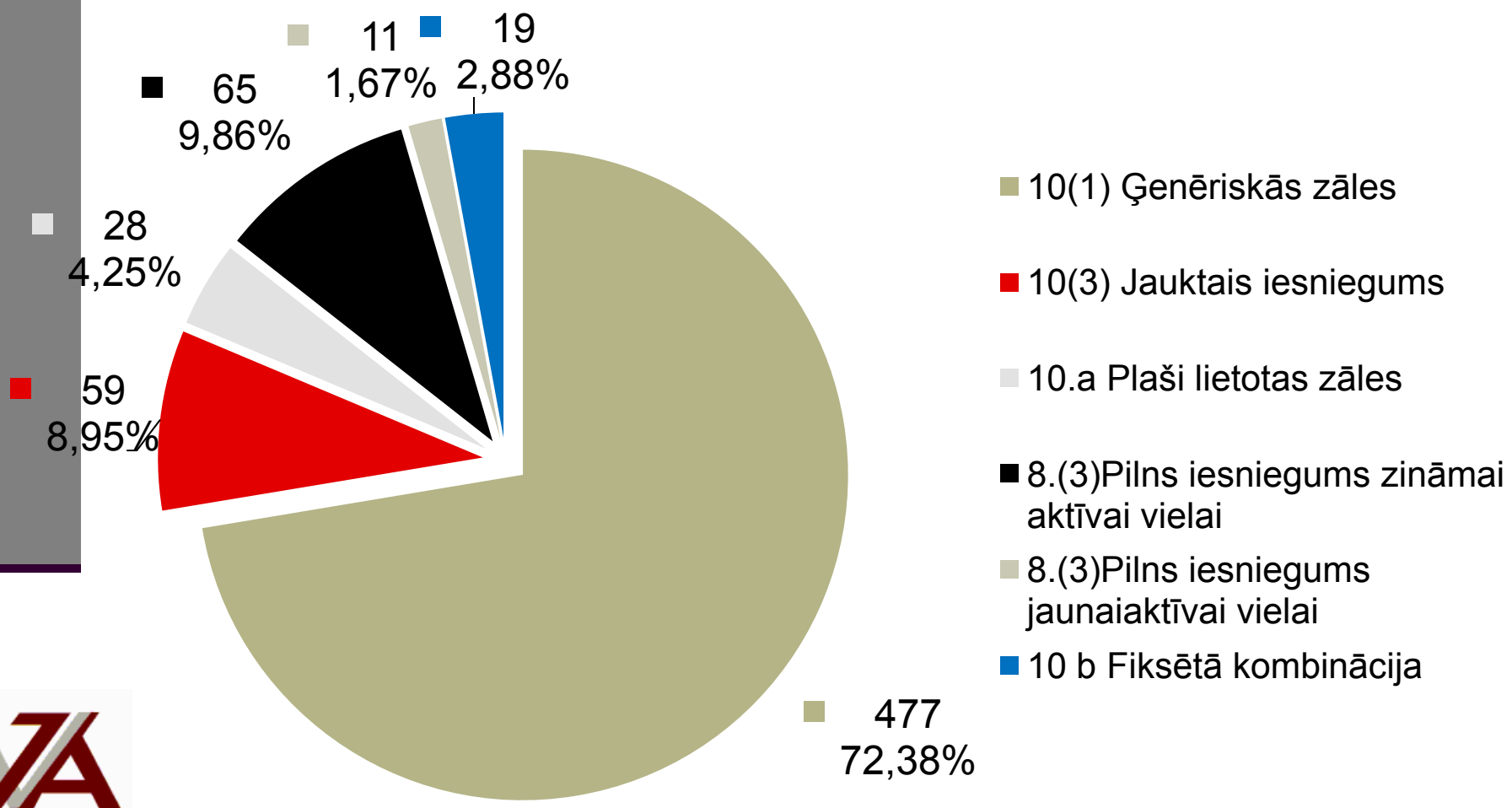

Zāļu tirgus struktūra

- Zāļu reģistrā iekļautas zāles (Nepieciešama atļauja tikai tad, ja tiek ievestas vai izvestas zāles, kas satur narkotiskās vai psihotropās vielas)
- **Latvijas Zāļu reģistrā uz 27.06.2011.g 4754 LR**
- **6736 CR**
- **140 Paral.importētās**
- Paralēli importētas (Nepieciešama ZVA atļauja) un paralēli izplatītas zāles (Nepieciešama EMA atļauja)
- Latvijā nereģistrētas zāles (Nepieciešama ZVA atļauja)

Cilvēkiem paredzēto reģistrēto zāļu nosaukumu skaits

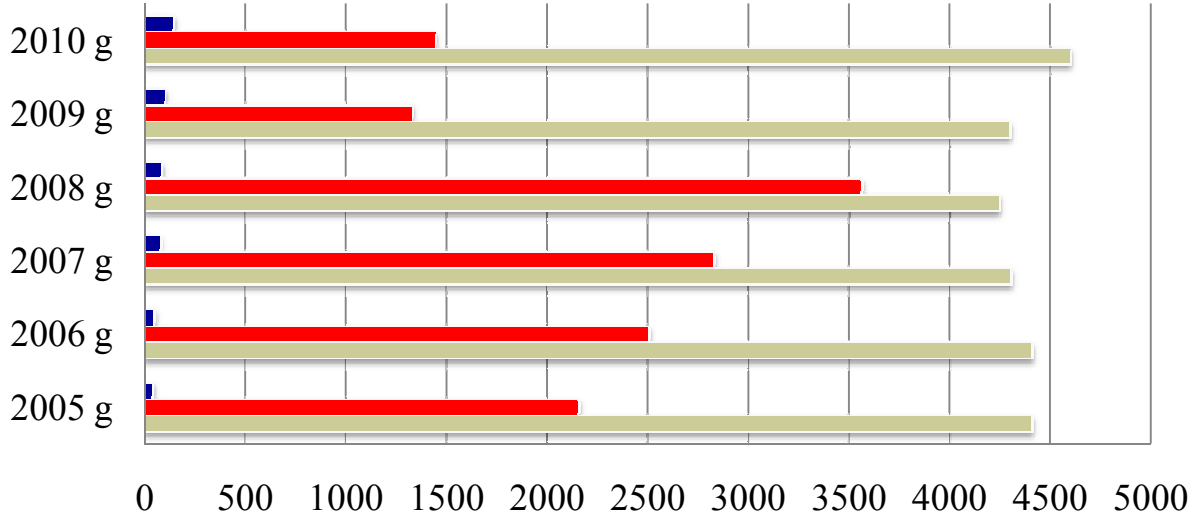

	2005 g	2006 g	2007 g	2008 g	2009 g	2010 g
Paralēli importētās zāles	41	46	76	83	100	140
Eiropas centralizētā reģistrācijas procedūra	2153	2503	2827	3561	1329	1443
LR Zāļu reģistrā reģistrētās zāles*	4406	4405	4304	4244	4296	4600

* - t.sk. savstarpējās atzīšanas un decentralizētās procedūras bez paralēli importētajām zālēm

Reģistrēto zāļu esamība tirgū

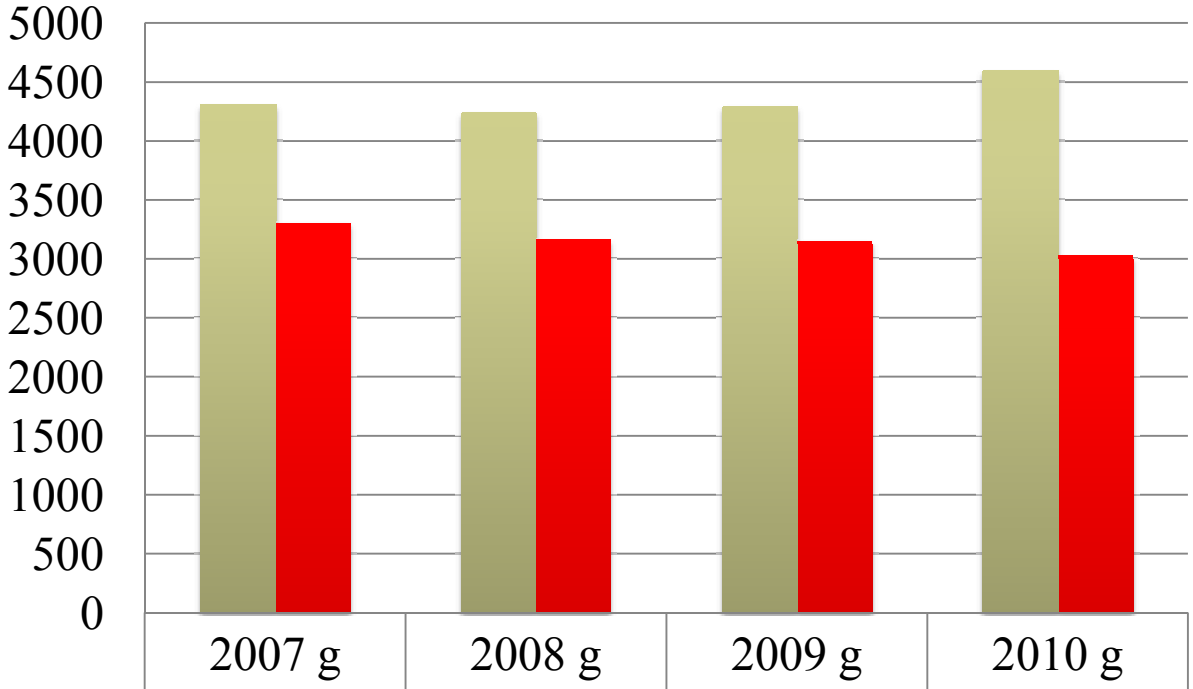

	2007 g	2008 g	2009 g	2010 g
ZR reģistrētās zāles	4304	4244	4296	4600
Izplatītas ZR reģistrētās zāles	3304	3164	3152	3022

Patentbrīvo medikamentu apgrozījums, salīdzinot ar kopējo zāļu apgrozījumu

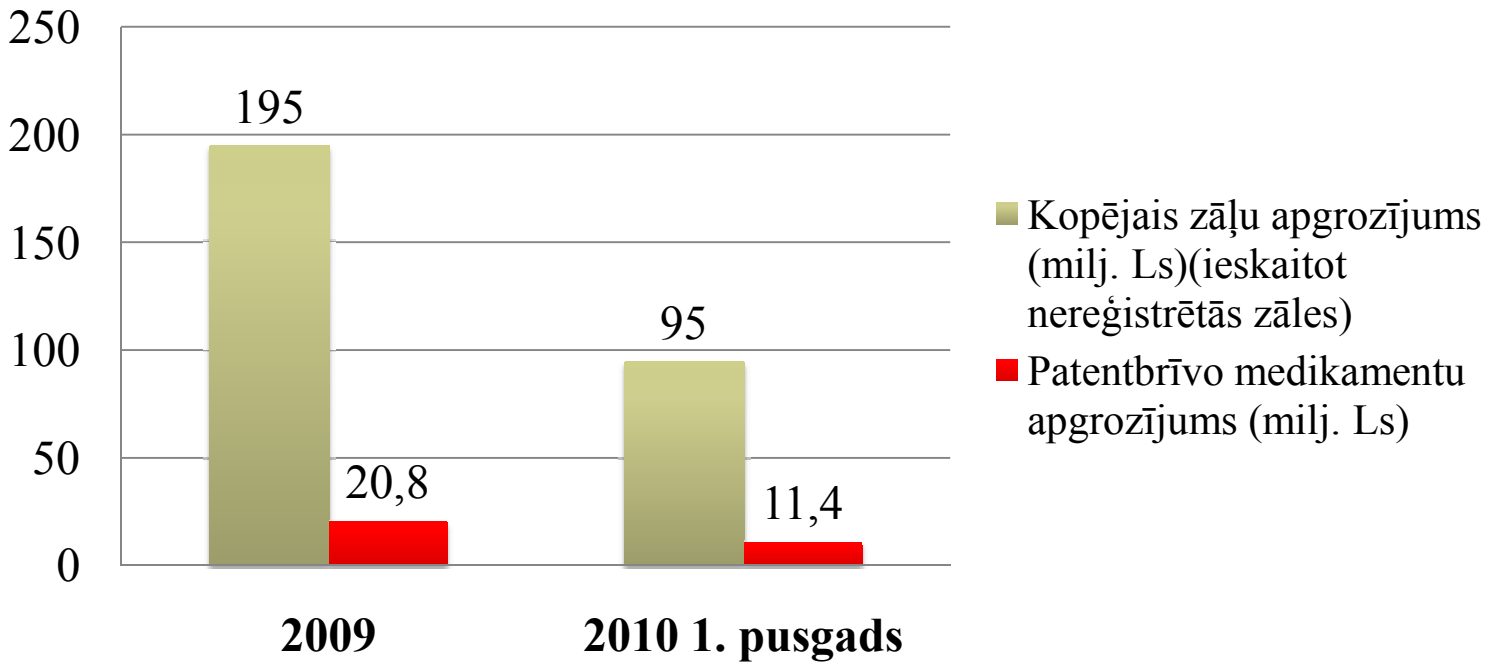

	2009	2010 1. pusgads
% Patentbrīvie medikamenti pret kopējo zāļu tirgu	11%	12%

Tirgū pieejamie patentbrīvie medikamenti (skaits)

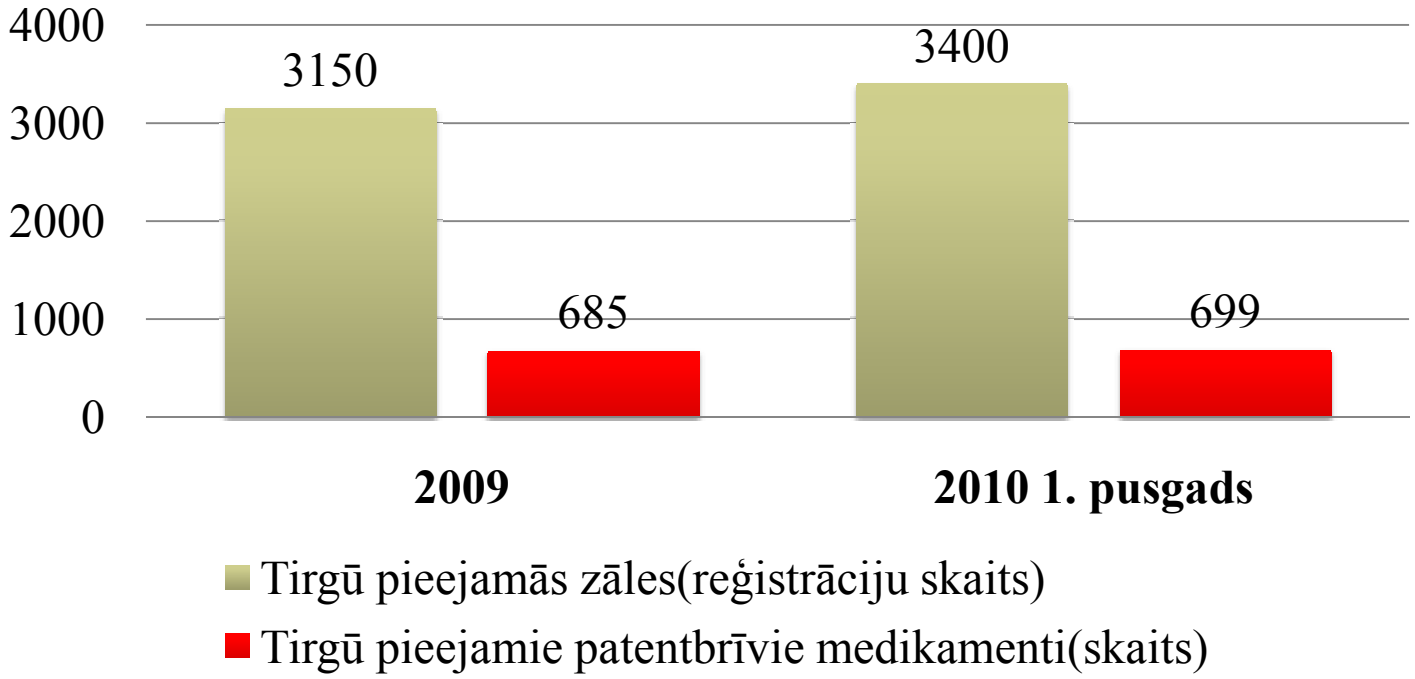

	2009	2010 1. pusgads
% patentbrīvo medikamentu tirgus daļa	21%	20%

Nereģistrēto zāļu tirgus pārskats

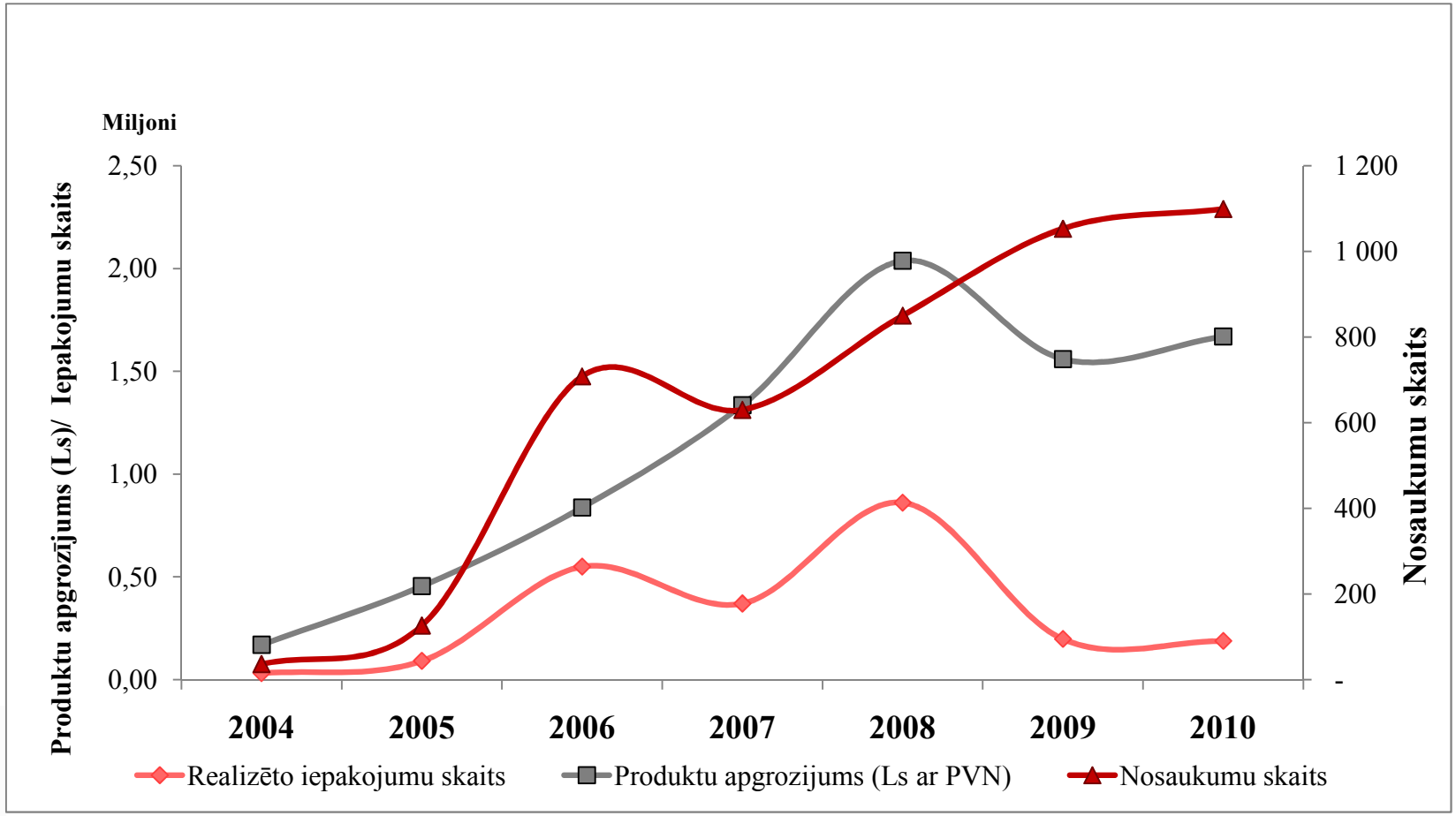

Reģistrētu un nereģistrētu zāļu iepakojuma vidējā cena, Ls

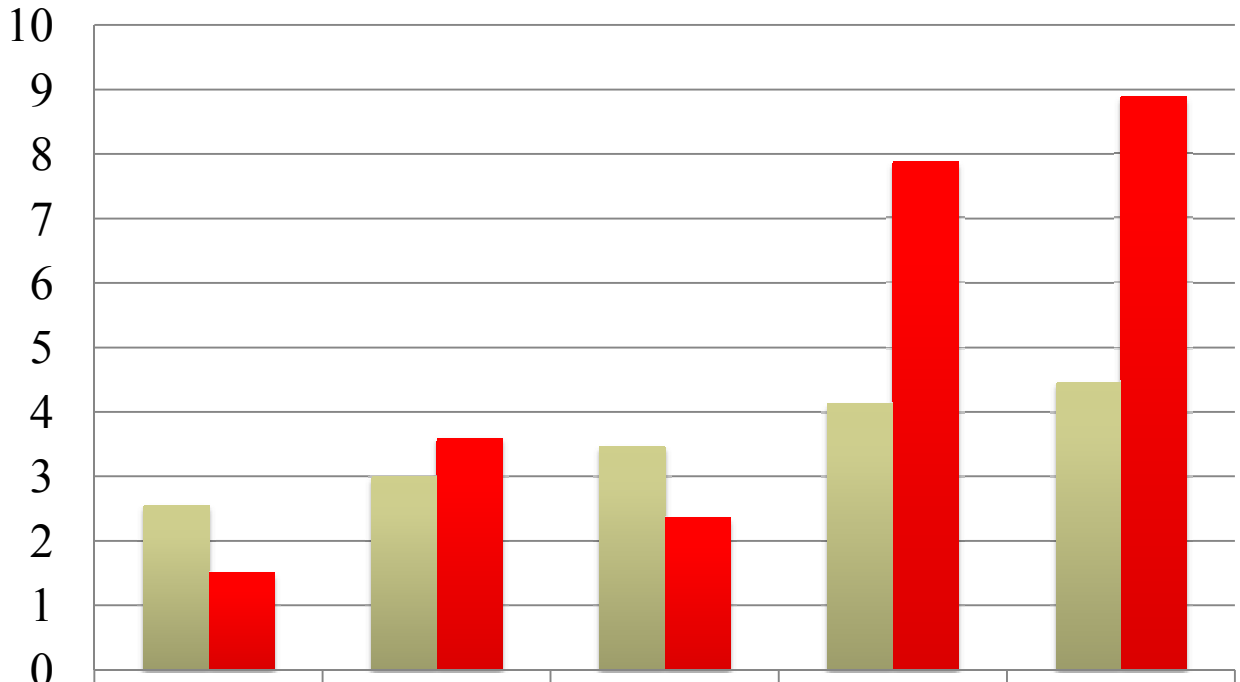

	2006	2007	2009	2010	2011
Reģistrētas zāles	2,57	3,01	3,48	4,14	4,48
Nereģistrētas zāles	1,52	3,61	2,37	7,88	8,89

Nereģistrētu zāļu lietošanas riski pacientam

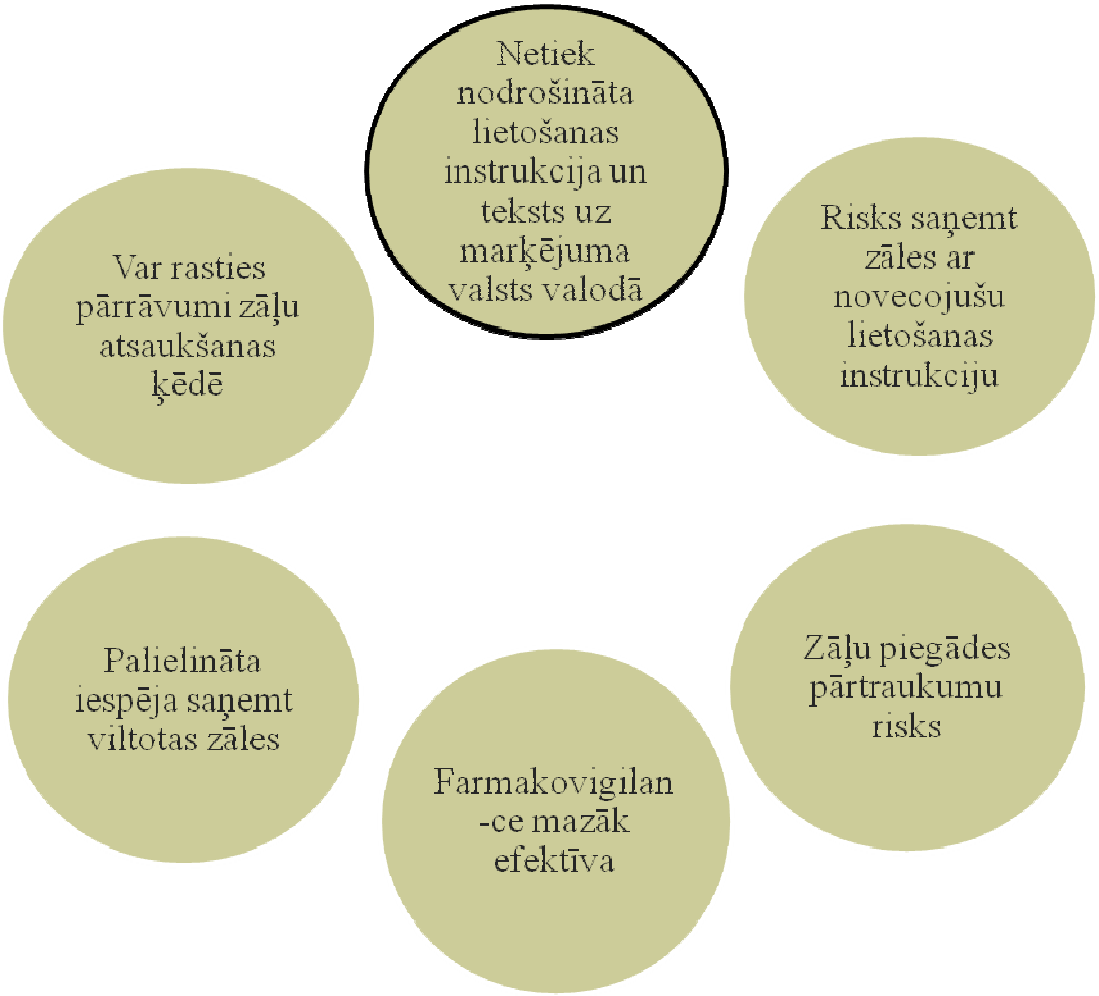

ZVA aktivitātes

Sagatavots publiskošanai Zāļu reģistra aktīvo vielu saraksts latviešu, latīņu, angļu valodās

Uzsākta gatavošanās ES jaunās Farmakovigilances likumdošanas ieviešanai

- - efektīvāka farmakovigilance
- - pilsoņu līdzdalība blakusparādību uzraudzīšanā
- - jauni pienākumi farmācijas kompānijām, nacionālām kompetentām institūcijām proaktīvi uzraudzīt zāles

ZVA sniegtā informāciju par medikamentu pieejamību

Lai veicinātu zāļu pieejamību pacientiem un vairotu sabiedrības informētību par lētākiem medikamentiem un tuvējās apkārtnes aptiekām un to piedāvājumu, 2011. gadā ZVA izveidoja divas pacientiem/veselības aprūpes speciālistiem draudzīgas meklēšanas formas – zāļu cenu pārbaudes formu un digitālu aptieku karti.

www.zva.gov.lv/aptieku-karte

www.zva.gov.lv/zalucenas

Paldies par uzmanību!